

Evimize hoş geldin büyükbaba

Peter Hartling imzasını taşıyan 'Büyükbaba Taşınıyor', birlikte yaşamak üzere yanlarına gelen büyükbabanın şaşkınlığını, sıkıntısını, en çok da mutluluğunu yaşayan bir aileyi anlatıyor...

GÖKÇE GÖKÇEER

benjamin Anna'yı Seviyor'u okuduktan sonra Peter Härtling'in başka kitaplarının da Türkçe'ye çevrilmesini dileyen çocuklar, hatta yetişkin okurlar olmuştur kuşkusuz. Çünkü Härtling bu kitabında; farklı olana nasıl bakıldığını, çocukça bir aşkı, Almanya'da yaşayan göçmen bir ailenin zorluklarla dolu hayatını büyük bir ustalıkla anlatmış ve geniş bir okur kitlesine ulaştı. *Büyükbaba Taşınıyor*, gerçekleşen en güzel dileklerimizden biri olarak kitaplarımızdaki yerini alıyor. Yazar bu kez nesil farklılıklarına, yaşlılığa, aile içi yaşamın inceliklerine ve hoşgörünün önemine değiniyor. Çağdaş Alman edebiyatının önemli isimlerinden biri kabul edilen Härtling, daha önce İhtiyar John adıyla yayımlanan bu romanında belleklerden silinmeyecek bir karakter yaratıyor.

Büyükbaba Taşınıyor, birlikte yaşamak üzere yanlarına gelen büyükbabanın şaşkınlığını, sıkıntısını ve en çok da mutluluğunu yaşayan kendi halinde bir aileyi anlatıyor. Aynı evde yaşamamanın tüm zorluklarına rağmen İhtiyar John'un varlığını sevgi ve saygıyla kabullenen aile bireylerinin dayanışması, birbirlerine bağlılıkları, sorunların çözümüne yönelik yaklaşımları bazen gülümsetiyor bazen de gözlerimizi yaşartıyor.

Kitapta, büyükbaba, nam-ı diğer İhtiyar John karakteri o kadar gerçek ki, biz aslında sadece yaşlı ve huysuz ihtiyarın bir ailenin hayatına dahil oluşunu okumuyoruz. İhtiyar John'un bize hemen hemen her bölümde gösterilmek istenen son derece güçlü bir kişiliği var. Huysuzluğu yaşlılığından ziyade farklılığından ve en çok da farkındalığından kaynaklanıyor.

Peter Härtling; yaşlı, zor, baskın ve derin bir karakterin; sevgi dolu ama duygularına mesafeli bir aile büyüğünün baktığı yerden hayata bakmamızı sağlıyor. Kitabın başından sonuna kadar büyükbaba öyle öne çıkıyor ki, en çok ona yoğunlaşıyoruz. Bu durum yalnızca onun kitaba adını vermesinden kaynaklanmıyor, yazarın onu adeta gerçek kılmasından kaynaklanıyor. Kitap boyunca büyükbabanın hayatın içindeki duruşuna hayran

oluyor, ona saygı duyuyoruz. Karakterin derinliği, 2. Dünya Savaşı sırasında yaşadığı olayların bıraktığı izleri anlamamızla birlikte daha da belirginleşiyor. Yazarın sinematografik anlatımı da oldukça güçlü. Her cümleyi okurken, zihnimize yaşayan karakterler ve olaylar canlanıyor. Bu yüzden bazen kitabı okumuyor, adeta izliyoruz.

Her başarılı kitapta olduğu gibi, bu kitabın anlatımındaki durulukta, çevirmen Necdet Neydim'in ve editör Müren Beykan'ın payı büyük görünüyor. Anlatımda önemli bir ayrıntı dikkat çekiyor: Büyükbabanın bahçede düştüğünü gören Jakob'un telefon açmak için eve yönelmesiyle eş zamanlı olarak, di'li geçmiş zaman ifadeleri geniş zamana dönüşüyor.

İlk başta tuhaf gelen bu ani değişimin, yazarın bilinçli tercihi olduğunu anladığımızda etkilenmeden edemiyorsunuz.

Anlatım geniş zaman ekseninde ilerlerken, sanki bir anda her şey yavaşlıyor; kitap ağır çekimde okunuyor gibi oluyor. Di'li geçmiş zamanın keskinliği bitiyor ve her an her şeyin olabileceği beklentisiyle okumaya devam ediyorsunuz. Üstelik o bölüm bittiğinde, yeniden eski anlatıma geri dönülüyor. Bu biçim, kullanılan tekniği daha da güçlü ve anlamlı kılıyor.

Mutlaka okunması gereken bazı kitaplar vardır. Küçük

ya da büyük olmamız fark etmez. *Büyükbaba Taşınıyor* da bunlardan biri işte... Kitabı bugün, çocukken okuyanların, ileride aynı zevkle sayfalarını karıştıracakları su götürmez. Fantastik kitaplar arasında nereye koştukları ve kovalandıkları belli olmayan çocukların İhtiyar John'la tanışması ve böyle kitaplar sayesinde hayatın naifliğini, hüznü harmanlanan gülücükleri "azıcık" yakalaması hepimizin dileği değil mi?..

Büyükbaba Taşınıyor

Peter Hartling
Çev.: Necdet Neydim
Günüşiği Kitaplığı

